

Kaupunginjohtajan muutosesitykset talousarvioon 2023 ja taloussuunnitelmaan 2023–2025

Talonrakennusinvestoinnit

Vähennetään talonrakennusinvestointien menoista 6,264 milj. euroa vuodelta 2024 sekä lisätään menoihin 4,098 milj. euroa vuodelle 2025 ja 2,167 milj. euroa vuodelle 2026. Myllypohjan monitoimitalon ja Launeen/Hennalan päiväkodin rakennushankkeiden aloitus on viivästynyt, jonka vuoksi hankkeiden valmistuminen siirtyy.

Muutoksen vaikutus poistoihin

Vähennetään Lahden Tilakeskuksen poistoja 0,15 milj. euroa vuodelta 2025.

Tekstilisäys

Lisätään sivulle 16 kohtaan Talouden kehitysnäkymät, oikeanpuoleinen palsta, ensimmäisen kappaleen loppuun teksti: "Energiakriisin ja korkean inflaation vaikutuksia ei ole täysimääräisesti arvioitu talousarvioon. Näistä toteutuvat vaikutukset tarkastellaan alkuvuodesta 2023 ja tehdään tarvittaessa lisätalousarvioesitys."

Muutosesityksien vaikutukset on koottu alle talousarviokirjan sivujärjestyksessä. Muutokset on esitetty punaisella värillä.

Sivu 16:

Talouden kehitysnäkymät

Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista siirtyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 mrd. eurolla vuonna 2023. Vuosikate riittää ennusteen mukaan kattamaan poistot. Toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan noin 1,2 mrd. euroa positiivinen vuonna 2023. **Energiakriisin ja korkean inflaation vaikutuksia ei ole täysimääräisesti arvioitu talousarvioon. Näistä toteutuvat vaikutukset tarkastellaan alkuvuodesta 2023 ja tehdään tarvittaessa lisätalousarvioesitys.**

Sivu 17:

Tuloslaskelma, 1 000 €	KS+LTA:t 2022	TA 2023	Muutos-%	TS 2024	Muutos-%	TS 2025	Muutos-%
Toimintatuotot	166 801	163 191	-2,2 %	166 100	1,8 %	170 777	2,8 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114	1 114	0,0 %	1 114	0,0 %	1 114	0,0 %
Toimintakulut	-909 279	-492 288	-45,9 %	-495 754	0,7 %	-507 398	2,3 %
Toimintakate	-741 364	-327 983	-55,8 %	-328 540	0,2 %	-335 507	2,1 %
Verotulot	531 760	279 316	-47,5 %	267 238	-4,3 %	271 305	1,5 %
Valtionosuudet	245 770	87 372	-64,4 %	78 363	-10,3 %	77 318	-1,3 %
Rahoitustuotot- ja kulut	2 718	-5 455	-300,7 %	-8 419	54,3 %	-10 248	21,7 %
Vuosikate	38 884	33 250	-14,5 %	8 642	-74,0 %	2 868	-66,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-51 808	-53 331	2,9 %	-55 700	4,4 %	-57 837	3,8 %
Tilikauden tulos	-12 924	-20 081	55,4 %	-47 058	134,3 %	-54 969	16,8 %
Poistoeron lisäys tai vähennys	75	75	0,0 %	75	0,0 %	75	0,0 %
Tilikauden yli-/alljäämä	-12 849	-20 006	55,7 %	-46 983	134,8 %	-54 894	16,8 %

Rahoituslaskelma, 1 000 €	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	28 364	29 130	5 523	-252
Vuosikate	38 884	33 250	8 643	2 868
Tulorahoituksen korjaukset	-10 520	-4 120	-3 120	-3 120
Investointien rahavirta	-74 396	-65 042	-70 965	-83 680
Investointimenot	-87 986	-78 136	-79 204	-91 415
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 570	1 474	619	115
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	12 020	11 620	7 620	7 620
Toiminnan ja investointien rahavirta	-46 032	-35 912	-65 442	-83 932
Antolainauksen muutokset	23 641	20 236	37 098	22 299
Antolainasaamisten lisäykset	-15 000	-15 000	-10 000	-10 000
Antolainasaamisten vähennykset	38 641	35 236	47 098	32 299
Lainakannan muutokset	-37 200	9 100	35 000	57 980
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		81 000	99 000	88 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-37 200	-71 900	-64 000	-30 020
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 725	3 125	350	350
Rahoituksen rahavirta	-8 834	32 461	72 448	80 629
Rahavarojen muutos	-54 866	-3 451	7 006	-3 303

Sivu 39:

Konsernihallinnon palvelualue

Tuloslaskelma	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	105 414 487	91 318 300	86 098 200	88 915 400	92 496 000
Myyntituotot	2 715 719	1 749 200	1 142 500	1 104 600	1 172 200
Maksutuotot	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	6 290 015	2 955 000	3 905 000	4 221 300	3 831 300
Vuokratuotot	67 517 868	70 917 800	71 311 700	74 212 800	77 703 700
Muut toimintatuotot	28 890 885	15 696 300	9 739 000	9 376 700	9 788 800
Valmistus omaan käyttöön	604 287	600 000	600 000	600 000	600 000
Toimintakulut	-532 652 654	-564 058 400	-139 933 900	-135 691 600	-137 114 800
Henkilöstökulut	-30 057 217	-31 287 000	-30 496 600	-31 677 800	-33 220 900
Palvelujen ostot	-440 186 226	-466 735 300	-39 183 800	-36 184 400	-36 177 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 156 980	-10 173 500	-10 811 800	-11 419 800	-11 713 100
Avustukset	-31 141 638	-28 403 000	-28 941 500	-25 243 100	-24 154 600
Muut toimintakulut	-23 110 593	-27 459 600	-30 500 200	-31 166 500	-31 848 300
josta sisäiset vuokratulot	-2 512 894	-2 620 000	-2 659 500	-2 758 000	-2 857 500
Toimintakate	-426 633 880	-472 140 100	-53 235 700	-46 176 200	-44 018 800
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 466 734	-4 201 000	-4 201 000	-4 373 000	-4 373 000
Vuosikate	-431 100 614	-476 341 100	-57 436 700	-50 549 200	-48 391 800
Poistot ja arvonalentumiset	-26 107 468	-22 892 700	-22 740 200	-23 379 300	-23 521 200
Tilikauden tulos	-457 208 082	-499 233 800	-80 176 900	-73 928 500	-71 913 000

Tuloslaskelman luvut sisältävät Lahden Tilakeskus -taseyksikön.

Sivu 47:

Lahden Tilakeskus

Sitova taso on tilikauden ylijäämä (alijäämä) ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita.

Tuloslaskelma	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Liikevaihto	68 463 944	71 417 800	71 814 200	74 721 700	78 219 200
Valmistus omaan käyttöön	604 287	600 000	600 000	600 000	600 000
Liiketoiminnan muut tuotot	12 872 995	550 000	560 000	560 600	561 200
Materiaalit ja palvelut	-18 823 955	-24 214 800	-25 284 600	-26 197 900	-26 788 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 609 276	-9 451 900	-10 204 600	-10 816 200	-11 099 400
Palvelujen ostot	-11 214 679	-14 762 900	-15 080 000	-15 381 700	-15 689 300
Henkilöstökulut	-2 406 507	-2 174 900	-2 400 500	-2 450 800	-2 502 300
Poistot ja arvonalentumiset	-25 296 589	-21 855 000	-21 168 400	-21 732 800	-21 774 800
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 084 201	-21 855 000	-21 168 400	-21 732 800	-21 774 800
Arvonalentumiset	-212 388	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-17 643 764	-21 616 000	-24 492 300	-25 042 000	-25 727 300
Liikelylijäämä (alijäämä)	17 770 411	2 707 100	-371 600	458 800	2 587 300
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 598 590	-4 201 000	-4 201 000	-4 373 000	-4 373 000
Muut rahoitustuotot	126	0	0	0	0
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-4 591 330	-4 200 000	-4 200 000	-4 372 000	-4 372 000
Muut rahoituskulut	-7 386	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	13 171 821	-1 493 900	-4 572 600	-3 914 200	-1 785 700
Poistoeron lisäys tai vähennys	75 961	75 000	75 000	75 000	75 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	13 247 782	-1 418 900	-4 497 600	-3 839 200	-1 710 700
Käyttöomaisuuden myynti (ei sitova)	-12 881 459	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	366 323	-1 918 900	-4 997 600	-4 339 200	-2 210 700

Rahoituslaskelma	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	25 604 151	19 861 100	16 095 800	17 318 600	19 489 100
Liikeyli-/alijäämä	17 770 411	2 707 100	-371 600	458 800	2 587 300
Poistot ja arvonalentumiset	25 296 589	21 855 000	21 168 400	21 732 800	21 774 800
Rahoitustulot ja -menot	-4 598 590	-4 201 000	-4 201 000	-4 373 000	-4 373 000
Tulorahoituksen korjauserät	-12 864 259	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Investointien rahavirta	11 558 986	-43 332 000	-26 048 000	-37 941 000	-43 131 000
Investointimenot	-32 208 480	-45 202 000	-27 822 000	-40 060 000	-44 746 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	326 000	370 000	274 000	619 000	115 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	43 441 466	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	37 163 137	-23 470 900	-9 952 200	-20 622 400	-23 641 900
Lainakannan muutokset	-34 229 007	20 470 900	9 082 100	19 734 900	22 736 600
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	-32 000 000	20 470 900	9 082 100	19 734 900	22 736 600
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-2 229 007				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 934 130				
Rahoituksen rahavirta	-37 163 137	20 470 900	9 082 100	19 734 900	22 736 600
Rahavarojen muutos	0	-3 000 000	-870 100	-887 500	-905 300

Sivu 73:

Tuloslaskelma	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	181 968 639	166 800 700	163 191 400	166 100 000	170 777 200
Myyntituotot	21 803 649	23 774 800	24 195 300	23 602 300	23 763 400
Maksutuotot	12 508 956	14 024 500	14 400 400	14 515 500	15 036 600
Tuet ja avustukset	30 829 084	24 075 700	25 235 100	25 305 100	24 932 700
Vuokratuotot	85 211 874	87 936 400	88 125 500	91 669 800	95 586 400
Muut toimintatuotot	31 615 076	16 989 300	11 235 100	11 007 300	11 458 100
Valmistus omaan käyttöön	1 152 072	1 114 000	1 114 000	1 114 000	1 114 000
Toimintakulut	-858 301 103	-909 278 600	-492 288 000	-495 754 100	-507 398 400
Henkilöstökulut	-173 080 139	-176 464 300	-173 898 000	-177 205 200	-181 648 000
Palvelujen ostot	-533 839 315	-571 116 800	-144 108 000	-143 145 500	-143 893 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 281 119	-18 650 600	-20 316 500	-21 169 800	-21 808 900
Avustukset	-52 934 329	-51 101 800	-51 662 000	-47 645 000	-46 862 300
Muut toimintakulut	-82 166 201	-91 945 100	-102 303 500	-106 588 600	-113 186 200
josta sisäiset vuokratulot	-51 722 526	-55 750 300	-61 546 500	-64 320 700	-69 964 500
Toimintakate	-675 180 392	-741 363 900	-327 982 600	-328 540 100	-335 507 200
Verotulot	519 177 348	531 760 000	279 316 000	267 238 000	271 305 000
Valtionosuudet	224 004 155	245 770 200	87 372 000	78 363 400	77 317 800
Rahoitustuotot ja -kulut	12 240 445	2 717 800	-5 455 400	-8 418 700	-10 247 700
Korkotuotot	12 550 816	11 696 800	13 536 000	13 788 500	13 424 800
Muut rahoitustuotot	13 407 276	9 086 000	3 037 600	3 010 600	2 983 200
Korkokulut	-16 233 111	-17 451 000	-21 415 000	-24 603 800	-26 041 700
Muut rahoituskulut	2 515 464	-614 000	-614 000	-614 000	-614 000
Vuosikate	80 241 556	38 884 100	33 250 000	8 642 600	2 867 900
Poistot ja arvonalentumiset	-52 268 534	-51 808 000	-53 330 800	-55 700 200	-57 836 900
Tilikauden tulos	27 973 022	-12 923 900	-20 080 800	-47 057 600	-54 969 000
Poistoeron lisäys tai vähennys	212 291	75 000	75 000	75 000	75 000
Varausten lisäys tai vähennys	-10 000 000	0	0	0	0
Rahastojen lisäys tai vähennys	-138 859	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	18 046 454	-12 848 900	-20 005 800	-46 982 600	-54 894 000

Tunnusluvut	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Ylijäämä taseessa milj. euroa	192,7	179,9	159,9	112,9	57,8
Toimintatuotot / -kulut %	21,2 %	18,3 %	33,1 %	33,5 %	33,7 %
Vuosikate / poistot %	153,5 %	75,1 %	62,3 %	15,5 %	5,0 %
Vuosikate euroa / asukas	669	323	276	72	24
Asukasmäärä	120 027	120 489	120 656	120 796	120 902

Sivu 78:

Yhteenveto Investoinnit 2021–2027

1 000 euroa		TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Kiinteä omaisuus	Tulot	13 786	10 520	10 120	6 120	6 120	6 120	6 120
	Menot	-6 266	-2 500	-2 500	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Talonrakennusinvestoinnit	Tulot	43 767	1 870	1 774	2 119	1 615	1 540	1 540
	Menot	-32 208	-45 052	-27 672	-33 646	-48 694	-59 806	-60 649
Julkinen käyttöomaisuus	Tulot	2 661	1 200	1 200	0	0	0	0
	Menot	-24 643	-28 967	-36 014	-32 258	-33 321	-33 283	-33 456
Irtain omaisuus	Tulot	0	0	0	0	0	0	0
	Menot	-5 991	-10 460	-7 450	-7 800	-3 900	-3 900	-3 900
Arvopaperit ja osuudet	Tulot	53	0	0	0	0	0	0
	Menot	-81	-1 007	-4 500	-500	-500	-500	-500
Investoinnit yhteensä								
Bruttotulot (sis. myyntivoitot ja rah.osuudet)		60 267	13 590	13 094	8 239	7 735	7 660	7 660
Bruttomenot		-69 189	-87 986	-78 136	-79 204	-91 415	-102 489	-103 505
Netto		-8 922	-74 396	-65 042	-70 965	-83 680	-94 829	-95 845

Sivu 79:

Talonrakennusinvestoinnit

Sitova taso on investointisuunnitelman menot.

1 000 €	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Tulot	43 758	1 870	1 774	2 119	1 615	1 540	1 540
Menot	-32 209	-45 052	-27 672	-33 646	-48 694	-59 806	-60 649
Netto	11 549	-43 182	-25 898	-31 527	-47 079	-58 266	-59 109
Perusparannukset			-18 491	-10 219	-19 872	-16 739	-30 979
Korvausinvestoinnit			-7 681	-21 927	-27 172	-39 510	-26 627
Uusinvestoinnit			0	0	-150	-2 057	-1 543
Keskeneräiset hankkeet			-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Menot yhteensä			-27 672	-33 646	-48 694	-59 806	-60 649

Sivut 80–81:

Talonrakennusinvestoinnit, perusparannukset

1 000 €	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Tulot	176	370	178	40	40	40	40
Menot	-15 077	-31 485	-18 491	-10 219	-19 872	-16 739	-30 979
Netto	-14 901	-31 115	-18 313	-10 179	-19 832	-16 699	-30 939

Kohteet 1 000 €	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Konsernihallinnon palvelualueen hankeryhmä	-6 326	-211	-211	-211	-211
Kaupungintalon perusparannus	-6 115	0	0	0	0
Muut kohteet yhteensä	-211	-211	-211	-211	-211
Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä	-10 752	-9 024	-18 841	-16 277	-30 518
Kivimaan monitoimitalo, perusparannus	-1 693	0	0	0	0
Myllypohjan monitoimitalo, perusparannus	-872	-1 569	-4 707	-1 569	0
Kasakkamäen koulun perusparannus	-46	-324	-3 187	-4 781	-927
Erstan koulun perusparannus	0	0	0	-600	-9 007
Länsiharjun pikku koulun korjaus- ja muutostyö	0	0	0	-169	0
Kaupunginteatterin perusparannus	-1 000	0	0	-423	-10 162
Historiallisen museon toiminalliset muutokset	-480	0	0	0	0
Sopenkorvenkatu 9:n perusparannus	0	0	-123	-2 955	-2 955
Päiväkotien perusparannukset yhteensä	-1 402	-2 578	-6 041	-2 710	-3 923
Urheilukeskuksen perusparannukset yhteensä	-400	-400	-400	-400	-400
Palvelualueen pienet työkohteet yhteensä	-4 858	-4 152	-4 382	-2 670	-3 144
Muun vuokraustoiminnan hankeryhmä	-1 414	-985	-821	-250	-250
Imagorakennusten korjaukset yhteensä	-1 144	-785	-621	-50	-50
Muut kohteet yhteensä	-270	-200	-200	-200	-200

Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä

- Myllypohjan monitoimitaloon kuuluvan vanhan koulurakennuksen perusparannus toteutetaan samanaikaisesti uudisrakennusosan kanssa. Tilat ovat valmiit **kevällä syksyllä** 2026. Perusparannuksen kustannusarvio on 8,7 milj. euroa.

Sivut 81–82:

Talonrakennusinvestoinnit, korvausinvestoinnit

1 000 €	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Tulot	150	0	96	579	75	0	0
Menot	-16 217	-12 067	-7 681	-21 927	-27 172	-39 510	-26 627
Netto	-16 067	-12 067	-7 585	-21 348	-27 097	-39 510	-26 627

Kohteet 1 000 €	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä	-7 681	-21 927	-27 172	-39 510	-26 627
Renkomäen monitoimitalo, uudisrakennus	-1 873	0	0	0	0
Myllypohjan monitoimitalo, uudisrakennus	-1 836	-3 306	-9 916	-3 305	0
Ahtilan koulun laajennus	-1 681	-1 050	0	0	0
Kaarikadun päiväkodin uudisrakennus	-289	-4 632	-2 316	0	0
Paavolan päiväkodin uudisrakennus	0	-345	-2 590	-5 699	0
Harjun koulua korvaava uudisrakennus	-110	-438	-821	-9 974	-13 298
Mukkulan monitoimitalo, uudisrakennus	-127	-1 566	-10 156	-20 312	-10 156
Länsiharjun pikku koulun laajennus	0	0	0	-220	-3 173
Kisapuiston pääkatsomorakennus	-1 765	-10 590	-1 373	0	0

Sivistyksen palvelualueen hankeryhmä

- Myllypohjan monitoimitalon uudisrakennusosan rakentaminen aloitetaan samanaikaisesti vanhan koulurakennuksen perusparannuksen kanssa **alkukesästä syksyllä** 2024. Tilat ovat valmiina **kevällä syksyllä** 2026. Uudisrakennuksen kokonaiskustannusarvio on 18,4 milj. euroa. Monitoimitalo korvaa Myllypohjan koulun uudemmat osat, Ahtialan kirjaston nykyiset tilat, Kunnaksen koulun, Ahtialan ja Leikkituvan päiväkodit sekä Herrasmannin päiväkodin Kunnasmannin toimipisteen.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan rahavirta	53 942 772	28 364 100	29 130 000	5 522 600	-252 100
Vuosikate	80 241 556	38 884 100	33 250 000	8 642 600	2 867 900
Tulorahoituksen korjauserät	-26 298 784	-10 520 000	-4 120 000	-3 120 000	-3 120 000
Investointien rahavirta	-8 972 697	-74 396 000	-65 042 000	-70 965 000	-83 680 000
Investointimenot	-69 188 392	-87 986 000	-78 136 000	-79 204 000	-91 415 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 986 790	1 570 000	1 474 000	619 000	115 000
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	57 228 905	12 020 000	11 620 000	7 620 000	7 620 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	44 970 075	-46 031 900	-35 912 000	-65 442 400	-83 932 100
Antolainaukset muutokset	42 858 429	23 641 100	20 235 600	37 098 300	22 298 800
Antolainasaamisten lisäykset	0	-15 000 000	-15 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Antolainasaamisten vähennykset	42 858 429	38 641 100	35 235 600	47 098 300	32 298 800
Lainakannan muutokset	-32 162 238	-37 200 000	9 100 000	35 000 000	57 980 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	0	0	81 000 000	99 000 000	88 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-32 650 000	-37 200 000	-71 900 000	-64 000 000	-30 020 000
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	487 762	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	26 796 273	4 725 000	3 125 000	350 000	350 000
Rahoituksen rahavirta	37 492 464	-8 833 900	32 460 600	72 448 300	80 628 800
Rahavarojen muutos	82 462 539	-54 865 800	-3 451 400	7 055 900	-3 303 300
Tunnusluvut	TP 2021	KS+LTA:t 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Investointien omahankintameno, milj. €	66,2	86,4	76,7	78,6	91,3
Investointien tulorahoitus, %	121,2	45,0	43,4	11,0	3,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	143,3	38,9	25,9	8,2	2,9